

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ה' ניסן תש"פ | דף היומי בבלי: שבת כד.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ד' "ואם נתייבש בפסח" עד סעיף ו'.
מוסר: שמירת הלשון - שער התורה והנה ידוע' עד 'וראה נא אחי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ג משנה ד עד פרק ג משנה ט

"פתחתי את דלת המשאית ותפסתי בידו של הנהג ההמוס" - סיפור הצלה מדהים | המשחיתים' מדברים -
חלומו המופלא של המקובל רבי יהודה פתייא זצ"ל | "סיפרתי ונושעתי" - בעל הנס מספר | 1858

על דא ועל הא

"אברך כולל, כל מגמתו ללמוד בעיון ולברר הלכה ולחזור
ולשנן - אבל עתה הקב"ה רוצה מאתו תפקיד אחר... תפקיד
האשה בכל שנה לנקות לפסח את כל החדרים מכל רב של
לכלוך, אולם עתה הקב"ה מבקש ממנה תפקיד אחר..."

מתוך מכתבו המיוחד של הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א לרגל המצב

על בריאות הציבור ומקיימים בזה מצות שמירת הגוף".
בהתייחסו לתפקיד המוטל בימים אלו על ההורים, כאשר
הילדים אינם שוהים במסגרות הלימוד הקבועות, כותב:
"אברך כולל אשר כל מגמתו ללמוד בעיון ולברר הלכה ולחזור
ולשנן, אבל עתה הקב"ה רוצה מאתו תפקיד אחר, שבכל השנה
יש לו שלוחים לקיים מצות ושננתם לבניך, אבל עתה צריך לקיים
זאת בעצמו, ולירד מדרגתו וללמוד עם הקטנים את לימודיהם,
וכן צריך להתפלל אתם בשמחה ובשירה ובזמרה, וגם לשחק
אתם כדי שלא יאבדו ח"ו את שמחת החיים, אלא יהיו שמחים
וטובי לבב".

"דבר חשוב", מדגיש הגאון שליט"א, "לעשות הכל להרבות
שמחה בבית, וע"כ אם יש תועלת בשמיעת שירים של שמחה
כדי להביא שמחה לבית, יש לעשות כן, ובלבד שיהיו שירים של
יראים ושלמים.

"המשנה במסכת אבות אומרת לפום צערא אגרא, השכר הוא
לפי הקושי והצער שיש בכל דבר, וכתוב בספר חסידים טובה
מצוה אחת בצער ממאה שלא בצער, וע"כ בימים אלו אשר יש

"תפקיד האשה בכל שנה לנקות לפסח את כל החדרים מכל
רב של לכלוך", כותב הפוסק הגאון רבי משה שאול קליין
שליט"א, במכתב מיוחד המבהיר לכל אחד את תפקידו בימים
אלו, "ימי הקורונה" - "אולם עתה הקב"ה מבקש מהם תפקיד
אחר, להתעסק עם צרכי הילדים ולטפל בהם ולשחק אתם
ולהביא שמחה בלבם, ואת נקיון הפסח השנה יצאו ידי חובה רק
בהוצאת החמץ ממש, ולא יותר".

את המכתב, שכותרתו מזכירה את הימים הנוראים - "קול
דודי דופק פתחי לי", פותח הגאון שליט"א במילים הבאות:
"בימים אלו אשר חיל ורעדה אחזה ביושבי תבל על נגיף
הקורונה שהתפשט בעולם, ואם בימים עברו כשהיה חולי במדינה
אחת לא היה בכל העולם, אבל בזמננו שיש עוברים ושבים ממקום
למקום נתפשט החולי בכל מקום, וכל דבר הנעשה בעולם הרי
זה בשביל ישראל לעורר אותם, והרי זה בבחינת קול דודי דופק
פתחי לי, ואמר הקב"ה פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח
לכם פתח כפתחו של אולם. וברור שחובה לעשות השתדלות
שח"ו לא יתפשט החולי ח"ו, וע"כ יש לשמוע להוראות הממונים

יפתח לנו פתח כפתחו של אולם של ישועות ורפואות ושפע ברכה והצלחה, ולגאלנו גאולת עולם במהרה בימינו אמן".

(מגזין 'במה' פרשת ויקרא, מאמר המערכת)

שינוי הסדרים ולחץ הילדים בבית וכמו כן לחץ הפרנסה, ובכל זאת מתחזקים לעשות את רצונו יתברך, בזה יש נחת רוח לבורא ב"ה, ובזה אנו עושים את הפתח כחודו של מחט, והקב"ה ע"י

הסיפור היומי

**כשרגלי יחפות דילגתי את המדרגות כל עוד נפשי
בי, טיפסתי לתא הנהג, פתחתי את הדלת ומשכתי
את ידו של הנהג ההמום. אפילו לא הצלחתי להוציא
הגה מפני כדי להסביר לו מה אני רוצה ממנו...**

סיפורו המדהים של אברך שזכה להציל נפש מישראל

בזווית הכה מוזרה בה נתון היה ראשי, יכולתי להבחין שהנהג כבר נכנס לתא הנהג, ומסובב את המפתח כדי להתניע... עניין של שניות עד שהמשאית תסע לאחור, וחלילה תרמוס תחתיה את התינוק, שהנהג כלל לא הבחין בו.

צעקתי בכל כוחי לנהג שלא יתניע עדיין, אך צעקותי לא חדרו מבעד לחלונות הנהג הסגורים. עזבתי את המעקה, וכשרגלי יחפות דלגתי את מדרגות שלושת הקומות כל עוד נפשי בי, וברגע האחרון טיפסתי על הסולם המוליך לתא הנהג, פתחתי את הדלת ומשכתי לנהג ההמום את היד - שכמעט והוליקה את ידית ההילוכים למצב נסיעה לאחור...

ברוב בהילותי לא יכולתי להוציא הגה מפני ולהסביר לנהג המופתע מה אני רוצה ממנו - אלא גררתי אותו למטה והצבעתי בידיים רועדות על הפעוט ששכב לו בנחת בינות לגלגלים הקדמיים!

הילד הוחזר לביתו, תוך שהוריו ההמומים מודים על התושייה וההצלה ברגע האחרון ממש, ואילו אני סיפרתי להם על גבורתו של בורא עולם, שברצותו חוסם לאדם את האוויר, וגורם למחנק בדרכי הנשימה - כדי שיזכה להציל נפש אחת מישראל!

מיותר לציין שלאחר מעשה ההצלה המופלא - שוב לא חשתי במחנק יותר!

סופר ע"י בעל המעשה, פרטים מזהים שוננו.

(פיקודיך דרשתי, ויקרא תש"פ)

הפסקת הצהריים שלי קצרה מאד, והיא מנוצלת לאכילה, מנוחה קצרה, ולחזרה לכולל להמשך השקידה על לימוד התורה הקדושה!

באחד מהימים פניתי לנות. אותו יום היה אביבי ונאה, ואויר טוב חדר בעד החלונות הפתוחים. לפתע חשתי במחנק ובמחוסר באוויר... נעמדתי בסמוך לחלון, אך המחנק המשיך, כביכול נגמר האוויר. שאלתי את בני הגדול שעמד בסמוך, אם גם הוא חש במחנק, אך לא - הוא הרגיש מצויין ואמר שמזג אוויר כ"כ טוב - כבר זמן רב לא היה...

רצתי למרפסת הקדמית, וניסיתי לשאוף אוויר צח - אך לשווא! המחנק רק התגבר מרגע לרגע... רצתי למרפסת האחורית, מרפסת גדולה במיוחד, ניגשתי לפינה הדרומית אך לא חשתי בזרימת אוויר.

נעמדתי בסמוך למעקה בפינה השנייה של המרפסת, וסוף סוף הרגשתי מעט אוויר. שמתי ליבי לכך שככל שאני מתקרב למעקה ומטה את ראשי כלפי מטה - כך הוקל לי והמחנק אט אט נעלם. הוצאתי את ראשי מעבר למעקה, התכופתי ככל שיכולתי כלפי מטה כשידי אוחזות בחוזקה במעקה המתכת, תוך שאני מטה ראשי לזווית ממנה זרם האוויר. מזווית זו יכולתי להבחין בחניה האחורית של הבניין - ומה שראיתי החריד את ליבי...

ילדם בן השנה של השכנים מקומת הכניסה, חמק לו בעד השער הפתוח של חצר ביתם, וחל מתחת למשאית גדולה שעמדה בחניה, ושם בצמוד לגלגלי הענק נח לו הפעוט בשלווה...

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א: "בעת הזו יש חובה להתפלל ביחידות ולא במניין"

בהוראת הגר"ח יש להתפלל ביחידות, עד שתחלוף הסכנה של מגפת הקורונה. כמו כן, הרבנים קראו ללמוד בבית ולא להגיע לבתי המדרש

א. לצורך דחוף וכדו' האם אפשר להגדירו כ"רודף" כי עלול להביא אנשים אחרים לידי סכנה?
"כרודף".

ג. ואם ח"ו זלזל בהוראות וגרם למישהו למות, האם נחשב מזיד או שוגג?
"קרוב למזיד"

ד. אם יודע על אדם שחייב להיות בבידוד שיוצא החוצה ומסכן אנשים, מותר לגעור בו בקול ובחריפות, אף שאולי יתבזה מכך?
"מותר".

ה. האם מותר למסור את שמו של אדם שמזלזל בהוראות הרופאים ומסכן את האחרים, לרשויות החוק? וכן האם מותר למסור מידע על בתי כנסת ומוסדות שלא נשמעים להוראות הרפואה, גם אם יביא לקנס כספי גבוה או אפילו מאסר?
"מותר".

ו. האם יש להשאיר טלפון פתוח בשבת למקרה שהרופאים יצטרכו להשיגו ויוכל לענות בשל חשש פיקוח נפש?
"מותר".

ז. מה הציבור יכול לקבל על עצמו כדי לעצור את המגיפה הנוראה שכבר מתו בה רבים כל כך?
"להתפלל".

לאור מצב הבריאות השורר ברחבי ארה"ק ובעולם כולו, עקב נגיף הקורונה. פורסמו בשעות האחרונות הוראות מיוחדות וחסרי תקדים בחומרתן, על הצורך הדחוף והמיידי לשמור על כללי משרד הבריאות. כדי למנוע הדבקה של הנגיף ח"ו מרן שר התורה, הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, הורה כי בעת הזו יש חובה להתפלל ביחידות ולא במניין. וכן "מדובר בפיקוח נפש". הגר"ח אף והתבטא כי יש למפר ההוראות דין של "רודף".

בשעות האחרונות פירסמו רבני בני ברק מכתב מיוחד, בו הנם קוראים לציבור שלא לקיים מניינים מאולתרים וכי בהוראת הגר"ח יש להתפלל ביחידות, עד שתחלוף הסכנה של מגפת הקורונה. כמו כן, הרבנים קראו ללמוד בבית ולא להגיע לבתי המדרש, גם לצורך לימוד בחברותא. עוד פסק מרן הגר"ח קנייבסקי כי מותר לדווח למשטרה על מוסד או בית כנסת שמפר את הוראות משרד הבריאות, גם במידה והגבאים יצטרכו לשלם קנס גבוה ואף יגיעו למאסר בפועל.

השו"ת המלא בכתב ידו של מרן שר התורה:
א. אדם שלפי הוראות הרופאים חייב להיכנס לבידוד כדי שלא ידביק אחרים אם חלה, והוא עצמו חש בטוב ואינו חש שום כאב או חולי, האם יכול לצאת מביתו, או שמצווה עליו להקשיב לרופאים למרות שמרגיש טוב?
"לשמוע לרופאים".

ב. אדם שטוען שהוא בוטח בה' שלא יחלה, ועל כן מזלזל בהנחיות הרפואה (בשמירת מרחק זה מזה, וביציאה מהבית שלא

איך מנקים ובודקים את הספרים לפסח - 'מלמעלה', או דף אחר דף?

הלכה למעשה מאת הרב"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

הפסח, וכיוון שמבטלים החמץ שוב לא חוששים לפרורים, דלא חשיבי (דברי הגאון רב"צ אבא שאול בשו"ת אור לציון א, ל"ב; וכן כתב הגר"ע יוסף זצ"ל בהגדת חזון עובדיה בדיקת חמץ, ד). וכן הוא ב'הליכות שלמה' (פסח ה, ו): "וכן נהג רבנו למעשה שלא בדק הספרים".

אמנם, מרן החזון איש והגרי"י קנייבסקי זצ"ל ניקו את אותם ספרים שרצו להשתמש בהם בפסח, באופן יסודי, כבר כמה ימים לפני פסח, ואת שאר הספרים כיסו ("עושה לו מחיצה") וכללום במכירת חמץ - "וכן הדבוק בספרים" (אורחות רבינו פסח, כ"א).

ספרים שהשתמשו בהם בשעת אכילה או שרגילים לקרוא בהם על שולחן האכילה, וכן סידורים ותהילים וכדומה, המונחים בקביעות בתיק - יש לבדקם ביסודיות דף דף (למעוניינים להשתמש בהם בפסח).

שאר ספרים שבארונות: מנקים היטב מעליהם ומאחוריהם, בעיקר המונחים בארונות הסמוכים לשולחן האוכל (ואין די רק בניעור הספר בפתיחתו וסגירתו פעם-פעמיים, שאין בזה אלא גזל שינה, לנוהג לעשות זאת על המרפסת באישון לילה).

ויש שכתב שלא ראינו לרבותינו שנהגו לבדוק הספרים קודם

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

איך קראו בסיביר את ההפטרה?

שבת דף כד

"המפטיר בנביא..."

המשנה ברורה (סי' רפד סק"א) משמע שהנביא צריך להיות כתוב ככל הלכות ספר תורה או מגילה, אבל כשהוא בעל פה, לא די שעבר על איסור של קריאת דברים שבכתב בעל פה, אלא גם לא יצא ידי חובת ההפטרה. והמגן אברהם והט"ז כתבו שלגבי קריאת הפטרה גם דפוס ונייר מועיל, אבל לא בעל פה.

אולם האליה רבה (סי' רפד סק"ב) כותב שיכול לקרוא את ההפטרה בעל פה אם אי אפשר אחרת, וכן המנחת יצחק (ח"ג סי' יכ) דן אם בר מצוה סומא יכול לקרוא הפטרה בעל פה, ומביא שיטות הפוסקים (מהרנ"ח ח"ב סימן עג, שער אפרים שער ט ס"י) שבליט ברירה יקרא על פה. ומשמע מדבריהם, אומר הרב זילברשטיין, שגם יברכו את הברכות.

ולאותה קבוצת שבויים אפשר היה ליעץ, שאותו בעל קורא שזוכר לומר את ההפטרה בעל פה, יכתוב את ההפטרה על גבי נייר ואח"כ יקראנה מתוך הנייר, והרי זה דומה להפטרה הנדפסת בחומש, וכל שכן כאן כשיכתוב לשמה אולי עדיף מקריאה מהנדפס.

בספר 'חשוקי חמד' מביא מעשה שהיה בסיביר, שקראו בתורה במנחה בתענית ציבור, ואחד מהם עלה למפטיר והתחיל לברך ברכות הנביא, ולאחר מכאן נתברר שאין שם חומש או נביא לקריאת ההפטרה, והבעל קורא התחיל לקרוא את כל ההפטרה בעל פה, כי הרי 'דרשו את ה' בהמצאו' היא הפטרה השגורה בפי כל, וקוראים אותה ה' פעמים בכל שנה בתעניות ציבור.

אחרי שגמר לקוראה בעל פה נסתפק אם לברך את ברכת ההפטרה, כי יש לדון אולי קריאה בע"פ אין לה שם קריאה והוי ברכה לבטלה.

ואמר הגאון רבי יצחק זילברשטיין, שנראה לחוש שהברכות הראשונה והאחרונות הן לבטלה ואסור לאומרו, כי בקושי התירו הפוסקים לקרוא את ההפטרה שלא מתוך נביא ושלא מתוך תנ"ך, ועל כל פנים מתוך חומש יש לקוראה, אבל בעל פה ממש, הוי דברים שבכתב שאי אתה רשאי לאומרם בעל פה, וגם ברכותיו לבטלה.

והביא את דעות הפוסקים בענין זה, שמדברי הלבוש שהביא

מדוע מכסים את המדפים במטבח לקראת פסח? האם ניתן להשתמש באותו תנור לפסח ולימות השנה? ומדוע נוהגים להגעיל כלי אלומיניום חדשים אף בזמננו

לקט הלכות מתוך משנה ברורה עם ביאורים ומוספים מהדורת 'דרשו'

ואף אם במשך השנה מניחים על השיש או על השולחן סירים חמים - די להם בכיסוי עבה, ואין צורך להכשירם. וחצובת הכיריים - ניתן לכסותה ב'נייר כסף' עבה, לאחר נקייון יסודי, ולהשתמש בה בפסח, ואין צורך להכשירה ב'ליבון', אך יש שהורו כי לכתחילה רצוי לקנות לרכוש חצובה אחרת לפסח. [משנ"ב תנא, קיג וקטו; ביאורים ומוספים דרשו, 31, 96 ו100]

ארונות שמאחסנים בהם חמץ, שולחן האוכל, מגירות המקרר ומדפיו, והשיש שבמטבח - אם בדרך כלל אין מניחים בהם ועליהם מאכלים חמים, אין צורך להכשירם לפסח בהגעלה וכדומה, ודי בנקייון יסודי. ואם יש בהם חורים וסדקים יש לכסותם לאחר הנקייון. ורבים נהגו לכסות אף שולחנות שאין בהם חורים וסדקים בשני כיסויים, וכן נהגו לכסות את המדפים שבארונות ובמקרר, ואת השיש.

להכשירו על ידי הפעלתו לכמה שעות. ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי ניקויו בחומר חריף והפעלתו בדרגת החום הגבוהה ביותר למשך שעה. ויש אומרים שניתן להכשירו על ידי הפעלתו בחום הגבוה ביותר למשך שעה, ולצפות את התנור ב'נייר כסף', או לחילופין לצפות את המאכלים המוכנסים לתוכו בפסח בנייר כסף. [הגהה לשעה"צ תנא, לאחר אות קצא; ביאורים ומוספים דרשו, 125]

כלים המצופים אמאייל - יש אומרים שלא ניתן להכשירם בהגעלה, ויש אומרים שאף 'ליבון' אינו מועיל להכשירם. ויש שהחמירו רק בנגוע לחמץ. והתנור הביתי המצוי בזמננו, שהוא מצופה אמאייל, נחלקו הפוסקים בקשר לאופן נקייונו לפסח: יש אומרים שאם קיימת בו מערכת נקייון עצמי שבהפעלתה מתחמם התנור בחום גבוה במיוחד - ניתן להכשירו בנקייון זה, ואם לא - ניתן להכשירו בליבון. ויש אומרים שאף אם אינו מתחמם בחום גבוה במיוחד, ניתן

ויש שמחמירים בכך אף בימינו, שסביר להניח שהשומן היה פגום בשעת משיחתו, וכן יצרנים רבים משתמשים בשמן צמחי ולא בשומן מן החי. וכיון שהגעלה זו אינה מעיקר הדין, אלא חומרא - יש שהקלו בה בקולות מסוימות. וכשמייעדים את הכלי החדש למאכלים צוננים בלבד - לכל הדעות אין צורך להגעילו. [ביאורים ומוספים דרשו, תנא, 4-5]

יש אומרים כי בזמננו שהכלים אינם כה יקרים כבעבר, רצוי לרכוש כלים חדשים לפסח, ולא להכשיר כלי חמץ בהגעלה או בליבון. ברם, רבים נהגו להגעיל אף את הכלים החדשים העשויים ממתכת ואלומיניום, כיון שיש מן היצרנים שמושחים את הכלים בשומן המופק מבעלי חיים שאינם טהורים.

סגולות וישועות

"דע לך, כי אף על פי שאנחנו נקראים משחיתים, עם כל זה יש לנו רחמנות... ומרוב המלתנו שאנחנו מרחמים על הבריות, אנו מכים גם שאר אנשים שאינם כתובים בפנקס שלנו..."

חלומו המופלא של המקובל רבי יהודה פתייא זצוק"ל בשנת תרע"ה, בו הסבירו לו המשחיתים את דרך הנהגתם בזמן מגפה בספרו 'מנחת יהודה' (עמ' 118, 'רוחות מספרות') מגולל המקובל הגה"צ רבי יהודה פתייא זצוק"ל חלום מופלא שחלם

"ראיתי לכתוב פה מה שחלמתי בשנת תרע"ה, ליל שבת יתרו כ"ב בשבט שעה שמינית.

"ראיתי כאילו אני הולך בצד מזרחה של בגדד, עיר מולדתי, אשר בצד מזרח הנזכר דרים שם עניים ודלים. ונדמה לי שעוד הלאה, הרחק מבתי העניים כמאה אמות, יש מקום מקורה כדמות האכסדרא, ואין לה שום כותל, רק היא עומדת על ארבעה עמודים העומדים בארבע פינות האכסדרא. ותחת הגג היו עומדים שם כמו ארבעים או חמישים אנשי צבא, אשר היו מכבר בתוך העיר ויצאו אל מזרח העיר להינפש שם.

"ומלבוש כולם היה צמר שחור, מלבד רוחב אצבע המקיף על זרועם ועל חלקת צוארם, שהיה מצמר אדום תפור על גבי השחור. והיו עומדים ומביטים ומתבוננים על צדדי העיר, כאילו רוצים לדעת את הנעשה בעיר ואת המעשה אשר הם עושים שם. כי בימים ההם היתה מגפה בעיר, לא תקום פעמיים צרה.

"ואני הייתי רחוק מהם כמו עשר אמות, ולא השגיוח עלי כי לא נפלה הבטתם עלי. ונדמה לי כי אלו אנשי הצבא - הם הם אשר היו נוגפים ומכים את אנשי העיר.

"ואני נתרחקתי מאצלם וניגשתי אצל שער חצר של עני אחד, מאותם הבתים שבצד המזרח הנזכרים לעיל, ושם אצל השער היו עומדים שלושה אנשים יהודים זקנים עניים, ואני באתי ועמדתי אצלם, והייתי מתאונן ומצטער על המגפה, ואמרתי לאותם השלושה זקנים:

"על עניין אחד אני מצטער מאוד, והוא, כי בזמן שהיה בית המקדש קיים היו לנו נביאים, וקודם שתבוא איזה צרה, בוא יבוא הנביא בדבר ה' ויגיד לנו חטאינו ופשעינו, ויתרה בנו שנשוב אל ה' מאותו העוון והחטא אשר בידינו, ואם לאו - יבוא על שונאי ישראל כך וכך רעות. והיו ישראל חוזרים בתשובה מאותו העוון, והקדוש ברוך הוא קורע את אותו הגזר דין מעליהם, ותתבטל הגזרה ההיא.

"ואפילו שפסקו אחר כך הנביאים בבית שני, על כל פנים היו לנו בעלי רוח הקודש או משתמשין בבת קול או בעלי חלומות אמיתיים, המגידיים לנו סיבת הצרה ההיא.

"והן עתה בעוונותינו הרבים חסרנו כל, ובבוא איזה צרה לא נדע שחרה ועל איזה דרך נפנה לבטל הגזרה. ונמשלנו כמו הרב הרודה את תלמידו וכמו האב המייסר את בנו ואינו אומר לו שמסיבת חטא פלוני הוא לוקה. אהה עלינו ועל רוע מזלנו, כי נלקה בלא התראה ובלא ידיעת העבירה שאנו לוקין עליה. ועוד קשיא לאלקינו, האם איש אחד יחטא ועל כל העדה יקצוף.

"והעולה על גביהם, כי האנשים החטאים עצמם, בתייהם שלום מפחד ולא שבט אלוה עליהם, והאנשים אשר הם תמימי דרך, הם אשר נלכדים בעוונם. מארי דאברהם, הטוב לך כי תעשוק. השופט כל הארץ לא יעשה משפט.

"ועוד אני מדבר עם אותם שלושת האנשים ומטיח דברים כלפי מעלה, קרבו אלי שלושה אנשים מן אותם המשחיתים ואמרו לי:

"דע, כי גזרת מגפה זו, היא על אשר שיש אנשים אוכלים נבלות וטרפות ובשר בחלב בבית האכסניא של הנכרים. ולא עוד, אלא שגם בהאכסניא של ישראל מבשלים איסורים כאלו. ועוד יש כמה אנשים שמבשלים בביתם בשר נבלה וטרפה ובשר בחלב. "והנה, אפילו שאפשר לכם לתקן את האכסניא של ישראל, הגידה נא לנו, האם תוכלו למשול גם על האכסניא של נכרים שלא לבשל בשר נבלה וטרפה, או על שארית האנשים המבשלים איסורים כאלו בביתם? כי מן הנמנע הוא זה. ואם כן, מה בצע אם נגיד לכם סיבת המגפה, ולכן אותיות 'מאכל' נעשו צירוף 'מלאך' המשחית בעם'.

"אמרתי להם: אם כן, לא ילקו רק אותם האנשים האוכלים איסורים בלבד.

"אמרו לי: 'דע לך, כי אף על פי שאנחנו נקראים משחיתים, עם כל זה יש לנו רחמנות, ואנחנו חסים על הבריות. והעניין הוא, כי כל אותם האנשים האוכלים נבלות וטרפות ובשר בחלב, כל שמותם הם נכתבים אצלנו, וכבר נגזר עליהם מיתה אם לא יחזרו בתשובה. ושאר בני אדם החוטאים בשאר עוונות וחטאים, אינם נכתבים אצלנו. אבל אם נפגע בהם בדרך, יש לנו רשות להכותם נפש או שלא להכותם.

"והנה, אם אנחנו מכים וממיתים רק לאותם הנכתבים בפנקס שלנו, הלא יספיק להם יום אחד או יומיים להמית את כולם, שהרי דינם כבר נגזר ונחתם, ואין בית דין של מעלה צריכים עוד לישב ולעיין בדינם. אך אם נעשה כן להמית אותם ביום אחד או ביומיים, ידוע תדע כי רוב אנשי העיר ימותו מן הפחד ומן הבהלה, ולא ישיגו ארחות חיים.

"אבל מרוב חמלתנו שאנחנו מרחמים על הבריות, אנו מכים גם שאר אנשים שאינם כתובים בפנקס שלנו, אלא שרובם הם עוונות; אמנם, הואיל ולא נגזר עליהם מיתה, רק שאנחנו פגענו בהם, אם כן, צריכים בית דין העליון לישב ולעיין בדינם האם ראויים הם למיתה או לאו - ובכל המשך הזמן של עיון הדין, לא יוכל עוד אותו המשחית להכות את כל חי, אפילו מן הנכתבים בפנקסו, עד שיגמרו הבית דין את פסק הדין של אותו האיש. ונמצא שבין כך ובין כך לא ימותו כל כך בני אדם, וגם אותם האנשים הנכתבים למיתה, אפשר שחוזרים בתשובה ונקרע גזר דינם ולא ימותו, וגם לא ימותו שאר בני אדם מרוב הפחד והחרדה. כך הוא דרכנו ומנהגנו לטובת הבריות.

"והנה בשבוע שעבר ביום חמישי כ' בשבט, המטיר ה' ברד בעיר, כי נהפכו אותיות 'דבר' ונעשו צירוף 'ברד'. לכן נתקבצנו אנחנו אלה פה באכסדרא, עד אשר נראה מה יהיה תיקון בעיר.

"ואם תסתפק בדברינו אלה ותאמר הלא חלום הוא ואינו מעלה ומוריד, אנחנו נותנים לך סימן ותדע שאמת הוא - והוא, כי

העיר, באו עוד מאה ועשרים משחיתים אחרים לסייע למשחיתים הראשונים להכות באנשי העיר. וכשראו כי משחיתים הראשונים עצמם הם יוצאים, היו אלו המאה ועשרים מתפלאים ואומרים בלחש: 'אם כן, על מה סבלנו טורח הדרך לבוא לעזרת משחיתים הראשונים, מאחר שגם הם יוצאים מהעיר'. וראיתי שעמדו כולם בשער המזרחי של העיר.

עד כאן ראיתי. וביום חמישי ד' לחודש אדר פסקה המגפה מישראל אף על פי שהייתה עדיין נוהגת בנכרים".

תדבר אתה ושני אנשים עמך עם איש אחד האוכל נבלות וטרפות, ותעשו לו התראה שלא יאכל עוד. ואם מאן ימאן ויסרב, תאמרו לו: 'והואיל ואתה מסרב לדברינו, גוזרים אנחנו עליך שביום פלוני בשעה פלונית תוכה במגפה ובשעה פלונית תיפטר' - ותראו שכך יהיה בלא תוספת ובלא מגרעת, ובזה תדע שחלום אמת הוא'.

"וראיתי שאחר שגמרו דבריהם עמי, הפכו פניהם ויצאו מן העיר הם וכל חבריהם מן שער המזרח של העיר. ובעודם בשער

קול העם

למחרת היום התקשרתי אל קרוב משפחה שלי לדרוש בשלומי ולשוחח עמו בעניין משפחתי. באמצע השיחה הוא הפתיע אותי בשאלה: "כמה המינוס שלך בבנק?"...

סיפורי ונושעתי

בשאלה: "כמה המינוס שלך בבנק?"... באי נעימות השבתי על שאלתו... על אתר הודיע כי הוא מבצע העברה לחשבון הבנק שלי, מכיוון שידוע שעתה במשבר הקורונה המצב לא פשוט והוא חפץ לעזור לי... לא מדובר בכמה מאות או כמה אלפים... מדובר בעשרות אלפים שלא היה לי מושג מאין יבוא עזרי, והנה ה' זימן לי בדרך שלעולם לא הייתי מעלה על דעתי.

וזה באמת מה שהסיפורים האלו מעוררים, שהמספר והשומע מבין שבורא עולם יכול לספק את צרכינו בדרכים שרק הוא יכול, וברגע שאתה מאמין ולו לרגע אחד שה' יכול, זה פותח את הפתח להשפיע עלינו את השפע האלוהי.

והשפע לא נגמר כאן... דודה אחרת התקשרה ובקשה שאקנה על חשבונה את כל צורכי החג, מבלי שביקשתי ממנה... אמרתי לה שאני מסתדר ובעזרת ה' הכל בסדר, אך היא התעקשה שאעשה את הקניות לחג על חשבונה, ולא - היא תכעס ותיפגע ממני...

בקיצור, מה נשאר לי חוץ מלהודות ולהלל ולפרסם את הסיפור ברבים! בעל המעשה: כ.ה.

(טיב הקהילה ויקרא תש"פ)

מוכרים וידועים שלושת הסיפורי הסיפורים שנהגו לספר בפרשת החודש בשבת מברכין ניסן, כמו שמובא בשם המגיד מקוזניץ מקוזניץ זיע"א. בעל השומרי אמונים נהג לספר ביום כ"א אדר, יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק. והאמת, שכל זמן סיפורי צדיקים הם מעוררים ומשפיעים שפע לעולם... וידוע שכל מי שמספר השלושה סיפורים הנ"ל מובטח לו שיעשה הפסח בהרחבה גדולה.

אז אני זכיתי לספר את הסיפורים בכ"א אדר, ביום היארצייט, עם כל הפרטים בנחת. ועתה, בתקופה זו ידוע המצב הקשה השורר בארץ ובעולם, שאנשים רבים מפוטרים ממקום עבודתם, וכן אנשים עצמאיים נאלצו לסגור את עסקיהם על סוגר ובריה, ואלו שכן עובדים, רובם לא מרוויחים כפי שציפו להרוויח בעונה זו של השנה... ביקשתי שבזכות אלו המעשיות יתעורר מלמעלה שפע לחג הפסח הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, שכן מצבי הכלכלי דחוק ביותר, חשבון הבנק שנמצא בחריגה ונושף בעורפי, ותיכף מתקשרים אלי לכסות את החוב, וכסף מנלן!?

למחרת היום התקשרתי אל קרוב משפחה שלי לדרוש בשלומי ולשוחח עמו בעניין משפחתי, באמצע השיחה הוא הפתיע אותי

האם ניתן לאפות מצות מחיטה שרוססה בחומר הדברה?

משל מים, ומנהג בני אשכנז להחמיר לכתחילה כדעה זו. וחיטה שרוססה בחומר הדברה - אין להשתמש בה לאפיית המצות, משום שהחומר מעורב במים; וכמו כן, ישנם חומרי ריסוס שמעורבת בהן הפרשה של תולעים, שדינה כמי פירות, (ראה להלן).

[משנ"ב תסו, כד רכת, ושעה"צ נג; ביאורים ומוספים דרוש, 30 ו-33]

הנוזל היחיד שגורם בוודאות לחימוץ דגן, הוא מים. והנוזלים האחרים, כגון מיצי פירות, יין, שמן, דבש, וביצים - המכונים כולם בשם הכולל 'מי פירות' - אינם מחמיצים כשהם בפני עצמם, אך לדעת פוסקים רבים, כאשר הם מעורבים במים, הם מאיצים את תהליך החימוץ, ולכן אסור ללוש בתערובת של מים ומי פירות. ויש אומרים שאף בפני עצמם הם מחמיצים, וחימוצם אף מהיר

איזה מנהג נהגו 'נשים חשובות' בשעת ניפוי הקמח למצות?

וכך דינן של הפרשות הנוזליות היוצאות מגוף בעלי החיים - שהן מחמיצות כמים; למעט מי רגליהם, שנחלקו הפוסקים אם הם מחמיצים, אולם, אף להסוברים שאינם מחמיצים, הרי הם נחשבים כ'מי פירות'. ויש להחמיר בדבר לשני הצדדים, דהיינו להחשיבם כמים, שמחמיצים בפני עצמם, ולהחשיבם כמי פירות.

[שו"ע תסו, ה, משנ"ב כג-כד, ושעה"צ עז; ביאורים ומוספים דרוש, 27-28]

בהמשך לאמור: הפרשות הנוזליות היוצאות מגוף האדם, דהיינו: רוק, מי רגלים, והפרשות האף, העין והאוזן - מחמיצות כמים, כיון שהן 'תולדות המים'. ויש שכתב ש'נשים חשובות' כיסו את פיהם בבד בשעת ניפוי הקמח למצות, כדי שלא ינתו ממנו רוק על גבי הקמח.

קמח שננטף עליו דם האם ניתן לאפות ממנו מצות?

וזיעת אדם - נחלקו הפוסקים אם אינה מחמיצה כלל, או שהיא נחשבת כמי פירות. וזיעת בעלי חיים - מעיקר הדין אינה מחמיצה כלל, אך מכיון שיש חולקים בדבר, יש לנהוג בה כדין מי פירות. ודם היוצא מהפה, דינו כמים, משום שבודאי מעורב בו רוק, אשר דינו כמים, כנ"ל.

[שו"ע תסו, ה, ומשנ"ב כו-כח; וראה שעה"צ עז; ביאורים ומוספים דרוש, 29 ו-32]

בהמשך לאמור: דם, חלב, ושומן, הן של אדם והן של בעלי חיים - אינם מחמיצים כשהם בפני עצמם, אך הם נחשבים כ'מי פירות'. ולמרות שדם וחלב אסורים באכילה מצד עצמם, הרי הם 'בטלים' בתערובת כפי דיני ביטול איסור, שאם כמות הקמח או הבצק היא פי שישים מהדם או החלב, הרי הם בטלים; ואילו חמץ, אוסר את התערובת בפסח אפילו ב'משהו'.

* קמח שנרטב במים והתייבש - אם המקום שבו נגעו המים ניכר היטב, ניתן להפרידו עם מעט קמח מסביבו, ולהשתמש בקמח הנותר לפסח, אך ראוי לנפותו תחילה.
* קמח שאכלו ממנו עכברים, ולחלוחית הרוק התייבשה - נחלקו הפוסקים אם ניתן להכשיר את הקמח על ידי הפרדת החלק ששמנו אכלו משאר הקמח. ובשעת הדחק ניתן להקל.
* חיטים שנשכו על ידי תולעים - יש שכתבו שאין לחשוש שמא החמיצו מחמת הרוק שבפי התולעים, אך אם קיים ספק שמא נטחנה תולעת עם החיטים - נחלקו הפוסקים אם הקמח מותר בפסח.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

חמץ שהופקר מפני שלא היתה אפשרות למוכרו - מה דינו לאחר הפסח?

שבדרך כלל אסור להנות מהחמץ אף בדרך זו. אולם, אם החמץ רחוק ממקום הימצאו, וכגון שהחמץ בביתו והוא נמצא במדינה רחוקה - מאחר ובאופן זה אינו מחויב לבער את החמץ, וכל אשר מוטל עליו הוא 'לבטל' את החמץ כדין, החמץ מותר בהנאה לאחר הפסח.

[משנ"ב תמה, כה, ושעה"צ עב; ביאורים ומוספים דרשו, 98-99]

אדם הנמצא במקום שאין לו אפשרות למכור את חמצו לגוי, אך יש באפשרותו לבערו, ולא ביערו, אלא הפקירו שלא על דעת לחזור ולזכות בו, ולאחר הפסח נמלך בדעתו וזכה בו - לדעת אחרונים רבים החמץ מותר בהנאה, אך לדעת רוב האחרונים הוא אסור בהנאה.

ובמקרה שאיסור החמץ בהנאה כרוך בהפסד כספי גדול, ניתן להקל ולמוכרו לגוי, ולהנות מהכסף שיתקבל תמורתו, למרות

הלוח היומי

ה' בניסן | רבי אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל ממז'בוז' זצ"ל, בעל אוהב ישראל מאפטא זב' תורת אמת

יארצייט:

תקפ"ה: רבי אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל ממז'בוז' זצ"ל, בעל אוהב ישראל מאפטא זב' תורת אמת.
תרס"ב: רבי שניאור זלמן ב"ר שלמה פרדקין זצ"ל, בעל תורת חסד מלובלין.
עת"ר: רבי מלכיאל צבי ב"ר יונה הלוי טונבוים זצ"ל, בעל דברי מלכיאל.
תרפ"ד: רבי צבי אלימלך ב"ר דוד שפירא זצ"ל, האדמו"ר הראשון מבלז'וב, בעל צבי לצדיק.
תשל"ב: רבי חכם צבי ב"ר יעקב הלברשטם זצ"ל, מטשאקאווא, בעל חכמת צבי, יחד עם בנו הילד שמואל ז"ל.
תשנ"ה: רבי ראובן יוסף ב"ר אברהם יצחק גרשונוביץ זצ"ל, ר"י הנגב.
תש"ע: רבי אהרן ב"ר אלטר ברוך וידר זצ"ל, אב"ד לינוז ובעל צבא אהרן.
תשע"ז: רבי משה אהרן ב"ר אברהם דוד רוזנטל זצ"ל, בעל מטה אהרן.

האם מותר לדבר לשון הרע על ילד קטן?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

בקטן הדבר תלוי אם יגרם לו נזק או לא? ומביאים כי יש שביארו, שאיסור לשון הרע הוא רק אם מתגנה על ידו בעיני השומעים, אבל בקטן, שאינו בן דעת, אינו מתגנה על ידי מה שמספר עליו, שכיון שהקטן פטור מכל המצוות ורק אביו מחויב לחנכו. אכן, לספר על קטן שיש לו מידות מושחתות, יש שכתב שאסור אף על קטן בעלמא, כיון שעל ידי דברים כאלו מתגנה אף קטן בעיני השומעים. ורק מעשים שילדים רגילים לעשות, עליהם אין איסור לשון הרע בקטן בעלמא. ומאידך יש שכתב, שגם לספר על מידות מושחתות של קטן אין זה גנאי עבורו, כי אין ראייה מכך שגם כשיהיה גדול יתנהג כך.

בסעיף ג' (כלל ח') הנלמד היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', כותב רבנו כי לפעמים שייך איסור לשון הרע אפילו על קטן, כגון "לספר גנותו של יתום קטן שמגדלים אותו אחרים בתוך ביתם, דעל ידי זה יוכל להסבב שיגרשו אותו מביתם". מדבריו משמע, שבמקום שאין חשש שיגרם לקטן נזק או צער, אין איסור לשון הרע, וכן מבואר בדבריו בבאר מים חיים (ס"ק ה), שבקטן בעלמא לא מצוי שיבוא לו נזק או צער על ידי זה שמספרים בגנותו, ולפיכך אין בזה איסור לשון הרע. בביאורים ומוספים מציינים, שלכאורה הרי כתב ה'חפץ חיים' לעיל שאיסור לשון הרע הוא לאו דווקא במקרה שיגרם מכך נזק, אלא התורה אסרה את עצם דיבור הגנאי על חברו. ומדוע

בכל פעולה שעושים בעבודות הבית או בטיפול בילדים מקיימים את המצוות הבאות:

1. מצות "זהלכת בדרכיו" - מצות חסד.
2. מצות "ואהבת לרעך כמוך".
3. מצות "זחי אחיך עמך" - מצות צדקה לילד מעל גיל שש.
4. מצות החזקת לימוד תורה של הבעל או הילדים.

ובהכשרת הבית לפסח - הכשר מצוות:

5. תשביתו שאור מבתיכם.
6. שאור לא ימצא בבתיכם.
7. ולא יראה לך חמץ.

כשנעסוק בעבודות הבית, בטיפול בילדים או בהכנת הבית לפסח נשתדל לכוין שאנו מקיימים בכך מצוות רבות וחשובות.